

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

**R.P. Leonardi Lessii E Societate Iesv Theologi. In D.
Thomam De Beatitudine. De Actibus Humanis. De
Incarnatione Verbi. De Sacramentis Et Censuris.
Prælectiones Theologicae Posthumæ**

Lessius, Leonardus

Lovanii, 1645

Art. 7. & 8. Vtrum omnes Creaturæ habeant eundem vltimum finem.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-72898](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-72898)

DVBIUM II.

Vtrum hoc modo omnia quæ homo appetit, appetat ob vltimum finem in particulari consideratum, qui est Deus?

16
Dupli-
der aliquid
appetit
propter
Deum.

Notandum est; hominem dupliciter posse aliquid appetere propter Deum. Primò, vt Deum honoret, vel ei gratificetur. Secundò, vt Deum consequatur tamquam summum bonum. Nunc Respondeo, Homo sola obiecta honesta, hoc modo, scilicet interpretatiuè; appetit propter Deum.

Ratio est, quia hæc sola naturâ suâ tendunt ad Dei honorem; suntque media ad Deum consequendum: ergo hæc sola censentur fieri ex affectu voluntatis in Deum. Indifferentia, vt talia sunt, non censentur appeti propter Deum; quia neque illis Deus honoratur, neque sunt media promerendi Deum. Multò minùs ea quibus con-nexa est malitia venialis vel mortalis; absurdum enim est dicere eum qui fornicatur; appetere illam delectationem propter Deum; tamquam ob vltimum finem; Deumque plus diligi in huiusmodi delectatione, quàm ipsam delectationem; vt quidam videntur dicere. Nam illa appetitio nullo modo sequitur ex affectu erga Deum; neque naturâ suâ ducit in Deum, sed abducit; neque honorat, sed inhonorat.

17
In omni
bono quod
appetit,
an Deus
appetatur.

Dices Primò, Omne bonum est quædam Dei participatio; ergo in omni bono appetitur ipse Deus.

Respondeo Primò, Hinc non sequi omne bonum appeti propter Deum, sed potius è contrario Deum appeti propter quoduis bonum. Appetitur enim in omni bono vt Deus sit, vt videlicet illud bonum quod amatur esse possit, quod sine Deo esse nequit.

Secundò, Fateor in omni bono appeti quandam Dei imitationem analogam. Hinc tamen non sequitur appeti ipsum Deum; nisi quali ratione etiam bruta & omnes creaturae quandam Dei imitationem appetunt. Et sic D. Thomas 1. p. qu. 6. art. 4. ad 2. dixit omnia appetendo propriam perfectionem, appetere Deum; quatenus perfectiones omnium rerum, sunt quædam similitudines diuini esse. Verum talis locutio non est propria.

Dices Secundò, Qui appetit bonum partiale, magis appetit bonum integrum, in quo omnia partialia continentur. Sed omne bonum creatum respectu Dei est veluti particula; ergo &c.

Respondeo, Maior tantum est vera de bono integro quod componitur ex bonis illis particularibus: tale autem bonum non est Deus.

Dices Tertio, Omnis appetitio boni censetur esse propter vltimum finem in genere, qui est plenitudo boni & carentia mali; atqui iste vltimus finis reuera continetur in Deo; ergo omnis appetitio boni censetur esse propter Deum.

Respondeo, Negando Consequentiam; tum quia illa plenitudo boni quam homo desiderat, est quid communius & abstractius quàm Deus. Tum quia non continetur in Deo nisi obiectiuè vel causaliter, non autem formaliter. Tum denique quia sufficit distinctio rationis, vt alterum

sine altero appeti possit; vt patet in attributis diuinis: multi enim amant Dei Misericordiam, & oderunt ipsius Iustitiam; cum tamen hæc solâ ratione distinguantur.

Dices Quarto, Si sola obiecta honesta hoc modo in Deum tendunt; ergo quotiescumque homo appetit aliquid ob delectationem vel commodum naturæ, appetit illud vt vltimum finem (quia appetit illud propter se, & nullo modo refert in Deum) ac proinde peccat mortiferè: quod tamen est falsum; quare & illud ex quo sequitur.

Respondeo, Appetit illud vt vltimum finem operis, non autem vt vltimum finem operantis; vnde ob hanc causam nullum est peccatum. Quia etsi vltimum finem operis statuat in aliquo obiecto delectabili; non tamen suum finem vltimum in eo ponit.

ARTICVLVS VII.

Non habet peculiarem difficultatem. Vide D. Thomam.

ARTICVLVS VIII.

Vtrum omnes Creatura habeant eundem vltimum finem?

Conclusio est, Omnes creaturas habere eundem vltimum finem tamquam rem cuius gratiâ sunt; non tanquam rem, quam adipiscantur.

Notandum est, cum Deus dicitur finis omnium creaturarum, non esse intelligendum de fine-qui intenditur, sed cui; quem D. Thomas hic videtur accipere per finem cuius gratiâ (cum tamè Aristoteles quem hic citat, per finem cuius gratiâ, intelligat rem illam quæ intenditur.) Finis autem qui intenditur in omnibus creatis, est gloria Dei extrinseca, quæ consistit in duobus, sed diuerso modo. Nam obiectiuè consistit in eo quod diuinæ perfectiones, potentia, sapientia, misericordia, iustitia, ceteraque attributa, in creaturis tamquam in effectis & quasi speculis resplendant: formaliter verò consistit in eo quod creatura rationalis illas cognoscat, amet, veneretur, & laudet. Gloria enim formaliter est clara cum laude notitia; teste Cicerone. Seu est notitia alterius excellentia, paruens amorem, venerationem & laudem. Intrinsicca Dei gloria obiectiuè consistit in excellentia & veluti luce diuinarum perfectionum; formaliter in notitia & amore æterno sui.

Quod autem Deus sit finis-cui omnium creaturarum; gloria verò Dei sit finis-qui, patet Prouerb. cap. 16. Omnia propter semetipsum operatus est Dominus: Nempe tamquam propter eum, cui quæritur vel intenditur aliquod bonum per totam creaturarum collectionem. Non potest autem Deo quæri aliquod bonum intrinsicum, ipsum perficiens; cum per essentiam suam sit infinite perfectus: ergo intenditur bonum aliquod Dei extrinsecum, quod perficiat ipsas creaturas: hoc autem non potest esse aliud quam gloria Dei. Quod patet. Tantum enim sunt duo genera bonorum extrinsecorum; diuitiæ

17
Quomodo
Deus sit
finis omni-
um creatura-
rum.

Gloria Dei
in quo con-
sistat.

diuitiæ & gloria. (Sub gloria enim comprehenditur fama, laus, & honor.) Diuitiæ non sunt per se expetendæ, sed solum propter utilitatem ad alia bona. Non ergo Deus intendit diuitias per creaturas, cum illi nullam utilitatem adferre

possint, ergo gloriam: hæc enim sola inter bona extrinseca, est per se expetenda. Vnde Deuter. 26. *Faciet te excelsoiorem cunctis Gentibus, quas creauit in laudem & nomen & gloriam suam.*

QVÆSTIO SECUNDA.

In quibus consistat Beatitudo?

Docet hæc Quæstio, Beatitudinem non consistere in diuitijs, honoribus, fama, imperio, voluptatibus huius vite, aut in aliquo bono creato; tamquam in obiecto, cuius possessione & fruitione beati sumus.

Ratio generalis est: nam cum his omnibus po-

test quis esse miser; & sine his potest esse beatus. Relinquitur ergo in solo Deo beatitudinem hominis consistere; quia in ipso solo est plenitudo omnis boni; & in ipso solo hæc boni plenitudo tota simul possideri potest.

In speciali hæc explicata sunt lib. de summo bono.

QVÆSTIO TERTIA.

Quid sit Beatitudo?

ARTICVLVS PRIMVS.

Verum Beatitudo sit aliquid creatum?

Conclusio est: Obiectum Beatitudinis esse increatum; ipsam verò formalem nostram Beatitudinem, esse creatam.

Notandum est Primò, Rem quam desideramus vltimò adipisci, cuius adeptione efficiamur beati, vocari beatitudinem obiectiuam; ipsam verò possessionem seu tentionem huius boni, vocari beatitudinem formalem; quia est perfectio quædam nobis inhærens.

Notandum Secundò, Quosdam existimasse, ipsam visionem Dei increatam quâ Deus seipsum intuens, beatus est, esse nostram beatitudinem formalem; hanc enim visionem intellectui nostro communicari, vt per eam, Deum videat. Ita fenserunt Doctores quidam Parisienses, vt refert Gregorius in 2. d. 7. q. 2.

Sed omninò tenendum est, Visionem Dei increatam, non esse nostram beatitudinem; neque per illam nos Deum visuros: sed per aliquod donum creatum. Est communis sententia Theologorum.

Et quidem quod beati re ipsa non ita videant Deum, satis colligitur primò ex Concilio Bremensi, Clementina *Ad nostrum, de hæreticis*, vbi definitur beatos egere lumine gloriæ ad videndum Deum; quo sanè lumine non egerent, si per ipsam visionem Dei increatam viderent: lumen enim non requiritur in intellectu nisi ad visionem in se eliciendam. Secundò, Ex Concilio Tridentino sess. 6. can. 11. vbi contra Lutherum & Hosiandrum definitur nos non esse formaliter iustos per iustitiam Christi vel Dei: vnde sequitur nos etiam non esse beatos beatitudine Dei. Patet consequentia, tum quia beatitudo est præmium iustitiæ; tum quia beatitudo est vita beati, cum tamen iustitia non sit vita. Quò fit vt multo

minus possimus esse beati per aliquid extrinsecum, quàm iusti.

Quod verò etiam contradictionem implicet, Probatur; quia visio increata Dei, est ipse Deus; sed implicat contradictionem vt Deus per seipsum suppleat effectum formalem actus vitalis: idque ob duas causas: prior est, quia actus vitalis debet informare potentiam; vita enim debet esse in viuentem. Atqui visio increata non potest esse forma intellectus creati: ergo & c. Altera est, quia actus vitalis vt tribuat suum effectum potentiæ; necessarium est vt ab ipsa effectiue procedat; de ratione enim motus vitalis est vt procedat ab intrinseco principio; alioqui per illum potentia non dicitur viuere, sed modo mortuo eum excipiet; atqui repugnat visioni increatæ procedere à creatura.

Denique si homo possit videre per ipsam Dei visionem, necessariò videret omnia, & tam perfectè, quàm ipse Deus: nam vbi est eadem forma, ibi est idem effectus formalis.

Obijcitur Primò, Non repugnat essentiam diuinam ita nobis vniri, vt per eam intelligamus tamquam per speciem intelligibilem; vt dictum est, 1. p. q. 12. ergo neque vt per illam videamus tamquam per operationem intelligibilem.

Et confirmatur, Quia Deus potest humanæ naturæ tribuere suam subsistentiam, eamque ita ipsi vnire, vt ipsa per eam formaliter subsistat. Cur non etiam poterit ei dare vel vnire suam beatitudinem, vt per eam formaliter sit beata?

Respondeo, Negando Consequentiam. Est enim dispar valde ratio. Nam species intelligibilis non postulat vt intellectum informet, aut vt ab eo procedat; sed tantum vt intimè ei sit præsens, & cooperetur. Visio autem quâ intellectus videt, debet ab ipso procedere & ipsum vitaliter informare; hoc enim significat nomen visionis.

Hinc patet responso ad confirmationem. Nam id, in quo aliquid subsistit tamquam in hypostasi, non debet illud informare, nec ab eo procedere. Non enim Petrus est in suo brachio, neque à

A iiij brachio

2 Obiectio de specie intelligibilibus

Refellitur

Visio increata Dei non est nostra beatitudo.